

Reissussa – harjoittelijana kanadalaisella emo- ja lammastilalla

Teksti: Riikka Lehtinen

Opiskelin Mustialassa agrologiksi, ja emolehmätuotanto on ollut lapsesta asti suurin mielenkiinnon kohteeni. Opintoihin kuuluvaan harjoitteluun lähdin lihakarjan suurmaahan, Kanadaan, vuonna 2018. Yhteisten tuttujen kautta löytyi harjoittelupaikka Bar Pipe Hereford Ranchilta Okotoksista, Calgaryn eteläpuolelta. Tilan managereina toimivat tuolloin Doug ja Judy Finseth, joiden kanssa asuin ja suoritin harjoitteluni. Tilalla kasvatettiin hereford-jalostuskarjaa. Syksyisin Bar Pipessa järjestettiin huutokauppa, jossa myytiin siitossonneja sekä uudistushiehoja emolehmätillallisille Kanadaan ja Yhdysvaltoihin.

Arki Bar Pipessa pyöri emolehmien lisäksi hevosten, lampaiden sekä paimenkoirien ympärillä. Siinä missä Dougin intohimo oli karjan jalostuksessa, Judy kasvatti ja koulutti työkoiria. Harjoitteluni työkonearvonnassa olikin vaihtoehtoina yleensä quarterhevonen tai border collie. Minulla ei ollut aiempaa kokemusta paimenkoirista, eikä sen puoleen paimentavasta hevosestakaan, joten uutta opittavaa riitti. Minua auttoi kuitenkin huomattavasti, että paimennettava eläin oli minulle jo ennestään tuttu, ja omaan hyvän eläinsilmän etenkin nautoja käsiteltäessä.

Ensimmäiset viikot olivat haastavia. Puhuin huonosti englantia, poikima- sekä karitointikaudet olivat täydessä vauhdissa, eikä minulla ollut pienintäkään käsitystä brittiläisistä mittayksiköistä. Eläimet asuivat ulkona ympäri vuoden, ja vain lampaat viettivät yönsä ladossa petouhan vuoksi. Pienen, suomalaisen emolehmätillan kasvattina sain alkuun melkoisen kulttuurishokin.

Jotta alkua olisi ollut mahdollisimman vauhdikas, matkalla lentokentältä kotiin Judy sai tiedon läheisen perheenjäsenen pois menosta. Hautajaiset järjestettiin seuraavana viikonloppuna. Jäin yksin huolehtimaan koko eläintarhasta kolmeksi päiväksi. Kaikki eläinten käsittely tapahtui koirien avulla, joten minulle esiteltiin Kate, opetettiin ripeästi peruskäskyt, ja toivotettiin onnea matkaan. Kate oli Judyn kantanarttu ja entinen ykköskoiria, porukan vanhin sekä viisain. Kate suostui tekemään hommia harparoivan tytön ohjauksessa, joka lausuu

Judy Finseth koulutti nuoret koirat lampeilla. Tilalla oli harjoitteluajaksi eri ikäisiä bordercolleita yhteensä yhdeksän, osa oli omia ja osa koulutuksessa. Kuva Riikka Lehtinen.

Työpäivän aikana koirat hakeutuivat jäädyttelemään lehmien juoma-automaatteihin, vasemmalla Jen ja oikealla Kate. Kuva Riikka Lehtinen.

Judy Finseth ja Jen tuomassa lehmä laitumelta käsittelyaitaukseen Bar Pipe Hereford Ranchilla Okotoksissa Calgaryn eteläpuolella. Kuva Riikka Lehtinen

Lehmien siirtoa toiselle talvilaitumelle Jenin kanssa. Harjoittelun aikana 7-vuotias Jen ja Riikka kasvoivat toimivaksi työpariksi. He päätyivät kisakentillekin muutaman kerran syksyllä. Kuva Riikka Lehtinen.

komennot kummallisella aksentilla. Se oli armollinen tyyppi, ja katsoi minua sääliä joka kerta, kun sekoitin käskyt toisiinsa. Arjen työtehtävät olivat sille niin tuttuja, että se hoiti hommat, ja minä vain yritin pysyä perässä.

Bar Pipessa oli tuolloin yhdeksän bordercolleita, joista osa oli Judyn omia, ja osa hänellä koulutuksessa. Pääsin seuraamaan nuorimpien syyttelyä sekä kokeile-

maan erityyppisiä koiria. Läheskään kaikki eivät olleet yhtä suvaitsevaisia kuin Kate, vaan jättivät minut ensimmäisillä kerroilla mieluiten täysin huomiotta. Kun taitoni ja itseluottamukseni kasvoi, alkoi työt sujua myös kovempien ja epävarmimpien koirien kanssa.

Opin eläinten käsittelystä valtavasti uutta. Laidunalueet olivat suuria ja eläimiä oli paljon, jolloin pelkkien ihmisjalkojen

voimin hommiin olisi mennyt tuhattomasti enemmän aikaa. Koira on helpompi ottaa mukaan, kuin hevonen, joka aina pitää hoitaa, varustaa ja joskus myös kuljettaa työskenneltävälle alueelle. Hevoset olivat kuitenkin loistava apu, kun piti nähdä korkeammalta ja tiukoissa paikoissa ne suojelevat koiria.

Harjoittelun aikana seitsemänvuotias Jen kehittyi oikeaksi kädekseni ja vasemmaksi jalakseni. Jen oli Katen tytär, mutta se oli ollut pitkään tauolla pitemmistä työpäivistä etujalan murtuman vuoksi. Alkukesästä minulta murtui kädestä useita luita työtaturman seurauksena, joten minut passitettiin laiduntamaan lampaita vapaasti isommille peltoalueilla. Niin Jen tuli viettämään päiviään maaten tuolini alla, ja siirtelemään lampaita sitä mukaa, kun ne harhautuivat väärille poluille. Jenistä oli tapaturman seurauksena tullut puruherkempi, ja tehtäväkseni tuli treenata sen kanssa varmoja tilanteita ja kasvattaa sen itseluottamusta takaisin entisiin lukemiin.

Syksyllä kilpailin Jenin kanssa muutamat lammaspaimennuskilpailut sekä olin Judyn apuna isommissa kilpailuissa, kuten Farmfairin The Stock Dog Trials -kilpailussa. Kävimme myös seuraamassa Calgary Stampeden Stock Dog Trials -kilpailut, jossa voittajaksi suoriutui australiapaimenkoira, ilmeisesti ensimmäistä kertaa. Omat kilpailut olivat hauskoja sekä opettavia. Suurta menestystä en nauttinut, mutta kokemus oli korvaamaton! Näin paljon erilaisia koiria, ohjaajia sekä tuomareita.

Koirien työmoraali, eläinsilmä sekä uskollisuus tekivät minuun lähtemättömän vaikutuksen. En ollut lainkaan koiraihminen ennen harjoittelua, mutta muutamassa viikossa en mennyt minnekään ilman vähintään yhtä koiraa apuna ja seurana. Ennen kotiin lähtöäni lajittelimme lehmä eri ryhmiin, ja Judylla oli Jen mukana töissä. Se ei kuitenkaan poistunut viereltäni, eikä tehnyt töitä Judyille. Elämään jäi lentävä lausahdus, kun Judy tuohtuneena lähti hakemaan toista koiraa: "You traitor!". Viimeiset rapsutukset Jenin korvan taakse olivat sydäntä särkevä hetki.

Nykyisin Bar Pipen toiminta on loppunut. Tilan omistajan tyttärellä Emmalla sekä Dougilla ja Judylla on pienempi karja Tofieldissä, lähellä Edmontonia. Vierailin heidän luonaan viimeksi kaksi vuotta sitten, ja koirat ovat iso osa heidän arkipäiväistä elämäänsä edelleen. Paimenkoirat jättivät minuun ison jäljen, ja uskon, että tulevaisuudessa minultakin löytyy bordercollie, kunhan ensin järjestän sille hommia.